

CENTRE D'ESTUDIS DE L'HORTA NORD
C. E. H. N.

La protecció del Patrimoni Històric

La protecció del Patrimoni Històric es fonamenta en el seu valor com a herència rebuda dels nostres avantpassats, sobre la que es projecta la seua capacitat creativa i la seua particular contribució a la nostra cultura. Protegir el patrimoni implica, per una banda, garantir la seua conservació en les millors condicions possibles, i, per una altra, posar-lo al servei dels ciutadans. La finalitat última que es vol abastar (d'acord amb el preàmbul de la Llei del Patrimoni Històric) és permetre l'accés de tots (incloent les generacions futures) al patrimoni, a la "CULTURA" en majúscules, "camí segur envers la llibertat dels pobles", diu el legislador.

A l'espera de l'aprovació per les Corts Valencianes de la Llei del Patrimoni Valencià, en exercici de la competència exclusiva que té en aquesta matèria la Generalitat Valenciana, la protecció del nostre patrimoni continua articulant-se per la Llei del Patrimoni Històric de 25 de juny de 1985. Aquesta norma consagra com a béns "més protegits" aquells declarats d'interés cultural per les autoritats competents, categoria de béns coneguda com Béns d'Interès Cultural (BIC). Aqueixa protecció es concreta fonamentalment en mesures que poden adoptar les administracions competents, com ara impedir l'enderrocament del bé, ordenar la suspensió de qualsevol tipus d'obra o intervenció que els puga afectar, expropiar en determinats casos els béns, i en una sèrie d'obligacions sobre la seua conservació, manteniment i custòdia.

A l'Horta Nord, entre d'altres, s'han declarat Béns d'Interès Cultural el Monestir de Santa Maria del Puig, l'Ermita dels Peixets i el Pont del Moro d'Alboraia, les Soges de Burjassot, la Torre de Boil o de Sardanyola de Godella, el Monestir de Sant Miquel dels Reis de València, el Palau dels Comtes de Villapaterna, la Torre Àrab i les Coves de Paterna, i la Cartoixa d'Ara Christi del Puig. A més s'ha sol·licitat la declaració de Bé d'Interès Cultural de l'Alqueria del Pi de les Cases de Bàrcena, el Molí dels Freres de Campanar, el Palauet de Nolla de Meliana, l'Alqueria

del Moro de Benicalap i l'Alqueria de la Sirena de Benifaraig.

El que sembla bastant clar és que la legislació actual, tot i su-

clarats d'interés cultural. I és ací on crec que deuríem de situar el paper a jugar pels ajuntaments, pels ciutadans i les associacions. Els ajuntaments po-

nen atribuïdes tota una sèrie de facultats per actuar en defensa del Patrimoni Històric que s'hi trobe al seu terme municipal, facultats de denúncia als orga-

patrimoni, sobretot per la seua condició de beneficiaris últims d'aqueixos béns, i això tant a títol individual com associatiu. La Llei del Patrimoni Històric estableix, per una banda, el deure dels ciutadans de posar en coneixement de l'Administració competent qualsevol "amença" que puga patir el patrimoni, essent pública l'acció per a exigir davant els tribunals el compliment de l'esmentada llei, i, per una altra banda, la possibilitat de sol·licitar la incoació d'expedient per a declarar un determinat bé com a Bé d'Interès Cultural.

Pel que fa a les associacions, i ací és on devem de considerar el treball dels centres d'estudis comarcals en general i del Centre d'Estudis de l'Horta Nord (CEHN) en particular, la seua tasca orientada al coneixement, divulgació i protecció del Patrimoni Cultural té una importància cabdal. Concretament, entre els fins del CEHN, estatutàriament previstos, es troben: la recerca en els diversos camps de la cultura, la defensa del patrimoni natural, lingüístic, cultural i artístic de l'Horta Nord, i la sensibilització dels poders públics i de les entitats ciutadanes respecte les necessitats culturals i de recerca de la comarca. Fins ambiciosos que han inspirat, entre d'altres actuacions, el I Congrés d'Estudis de l'Horta Nord, celebrat la passada primavera a Meliana; les visites periòdiques als nostres pobles, i els treballs que porten a terme les diverses comissions constituïdes al seu si.

Per concloure, voldria insistir en la necessitat de comprometre's en la protecció del nostre patrimoni, del Patrimoni de l'Horta Nord. Una protecció que passa ineludiblement per la nostra conscienciació prèvia de la seua presència, pel coneixement de les seues característiques i pel reconeixement del seu valor com a part fonamental configuradora de la nostra "maltesa" identitat col·lectiva. Sense ànim de ser apocalíptic, considere que ens estem jugant el futur, el nostre futur i el dels nostres fills, raó que fa més urgent el nostre compromís.

Alexandre Ros i Ros
Coordinador de la Comissió de
Catàleg Monumental del Centre
d'Estudis de l'Horta Nord

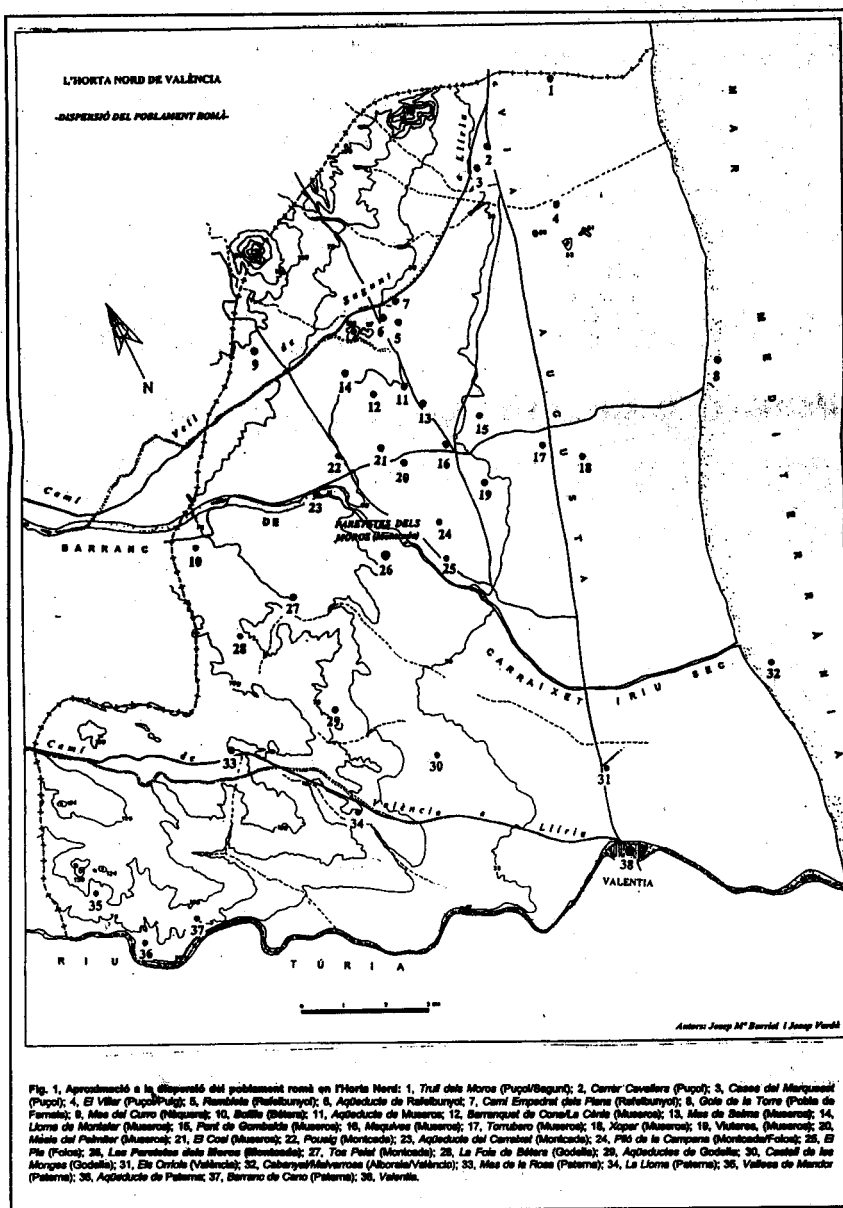

Fig. 1. Aproximació a la dispersió del poblament romà en l'Horta Nord: 1, Truf dels Moros (Puçol/Burjassot); 2, Centre Cavallers (Puçol); 3, Cases del Marquès (Puçol); 4, El Vilar (Puçol/Puig); 5, Remolins (Petrera); 6, Agudede de Ralaburç; 7, Cerri Empedrat dels Plans (Petrera); 8, Gola de la Torre (Petrera); 9, Mas del Carro (Múrcia); 10, Bolla (Múrcia); 11, Agudede de Múrcia; 12, Barrancuet de Cona-La Crida (Múrcia); 13, Mas de Balma (Múrcia); 14, Llorca de Montoliu (Múrcia); 15, Pont de Gumbada (Múrcia); 16, Maquies (Múrcia); 17, Tornabou (Múrcia); 18, Xipar (Múrcia); 19, Vulturra (Múrcia); 20, Mola del Puig (Múrcia); 21, El Cerd (Múrcia); 22, Pucet (Múrcia); 23, Agudede del Cerdal (Múrcia); 24, Pila de la Campaña (Montcada/Puig); 25, El Pla (Petrera); 26, Les Paradeses dels Moros (Múrcia); 27, Tor Pined (Múrcia); 28, La Fala de Bèrra (Godella); 29, Agudede de Godella; 30, Castell de les Morgas (Godella); 31, Els Cridals (València); 32, Cabanyes/Malvarrosa (Alboraia/València); 33, Mas de la Rosa (Paterna); 34, La Llorca (Paterna); 35, Vallada de Mador (Paterna); 36, Agudede de Paterna; 37, Barranc de Caro (Paterna); 38, València.

posar un gran avanç respecte d'èpoques passades, resulta insuficient per a donar una protecció satisfactòria al nostre ric i variat patrimoni (i precisament per aqueixa varietat), concentrant principalment la seua protecció en aquells béns de-

den realitzar Catàlegs de Béns Protegits que d'acord amb la Llei de l'Activitat Urbanística de la Generalitat Valenciana formalitzarien les polítiques de conservació, rehabilitació o protecció dels béns immobles o dels espais d'interès; i a més ten-

nismes autonòmics competents, i d'altres de vigilància i "control" d'aqueixos béns, que exercides convenientment poden ser molt efectives.

Al mateix temps, cal reivindicar la necessària participació dels ciutadans en la defensa del